

զաւուրս չորեքտասան և Փետր.ի 12ին ելին ի ճանապարհ ընդ Այդու Բիջոյի և յետ եօթն աւուրց հասին ի Տիքսէ՝ որ է առաջին զիւղաքաղաքն Հապէշին: Իսկ թովմաճանն ոչխար մի իրր մատաղ հոգւոյ հաց արար աղքատաց՝ վասն ազատելոյն ի մահմետական և ի բարբարոսաց երկրէն: Եւ ի դառնալն եւս ի Հապէշո՝ նոյն թովմաճանն ի տեղիս յայս ի Տիքսէ 2 ոչխարս արար հոգւոյ հաց աղքատաց, վասն ազատելոյն ի տխմարագունեղ և անբան և անասուն մարդկանէ, որպէս յընթացս պատմութեանս իմասցիս: Եւ զաւուրս 6 ի Տիքսէ նստան և ապա յետ 9 աւուր հասին ի ԱՏՈՒԱ Մարտ Ծին, որ է բաշայեանիստ քաղաքն ճգմաթին, այսինքն Բաշա Միքայէլին: Եւ այս ճգմաթի Միքայէլն յոյժ բունն զօրութեամբ և անողորմ մարդ է, քանզի գործեալ յանցանքն յանցաւորաց առ ո՛ր անգամ մարմնոյն վերարբերի, զնոյն հատանէ. զոր օրինակ եթէ աչօք է՝ հանէ զաչան, եթէ ձեռօք կամ ոտիւք՝ հատանէ զնոսին, ըստ այսմ իմա՛ և զմնացեալսն:

Արդ ի նմին ժամանակի յորում հասին Ատուա թովմաճանն և Այդու Բիջոն, այս ճգմաթի Միքայէլն ոչ էր անդ, այլ ի պատերազմ գնացեալ էր 5 աւուրք ճանապարհաւ հետի. վասն որոյ պարտաւորեցան զնալ առ նա՛ և զնացին. և յորժամ ներկայացան առաջի նորա, կոչեաց զթարգմանն իւր և սկսաւ խօսիլ ընդ թովմաճանին մի ըստ մէջէ՝ թէ ուստի՞ զաս, և վասն է՞ր եկեալ ես յերկիրս յայսոսիկ, և զի՞նչ է արհեստ քո: Իսկ թովմաճանն երկուցեալ վասն ընչիցն ոչ ասաց թէ վաճառական եմ, այլ ասաց թէ բժիշկ եմ, և հանեալ զընծայսն զոսկեհուռ մետաքսեայ սախրզու շալ գօտի մեծ ետ նմա: Եւ նա մեծաւ շնորհակալութեամբ էառ և սիրով պատուեաց զթովմաճանն և ասէ. Ես ի վաղիւն դառնալոց եմ ի քաղաքն Ատուա և կի՞նն իմ լուայ թէ հիւանդացեալ է, ուստի բարւոք հղիւ գալդ, զի գնացեալ տեսցուք զնա: Եւ այսպէս բանիւ իւրով ըմբռնեցաւ թովմաճանն և ոչ

թոյլ ետ նոցա երթալ և դարձան ընդ իշխան Բաշային ի Ատուա վերստին. և տարաւ զթովմաճանն ի պալատ իւր առ կինն և ետես զի հազայր, և կալաւ զձեռն և հայեցաւ զերակն իրրեւ զբժիշկ, և զմրտաւ էած թէ ի Կ. Պոլիս իւր դուստրն այնպէս հազայր և բժիշկն եկեալ հաւու իւղով զկուրծն շփելով և օճանելով և զնոր բամպակն խնկեալ ի վերայ հրոյ, ջերմ ջերմ ի վերայ կրծոյն զնելով բժշկեաց, ըստ այսմ կերպի արար և կնոջն բաշայի զաւուրս երիս, մի մի կթղայ եւս տայր ըմպել զչայս նմա, և այսպէս բժշկեցաւ կինն: Եւ ել համբաւ զնմանէ թէ բժիշկ ոմն եկեալ է: Եւ այրն կնոջ՝ ճգմաթի Միքայէլն շնորհակալ լինելով ասէ ցթովմաճանն. Աստուած զքեզ յատուկ վասն մեր առաքեաց այսր, զի և ես ահա ձեր եմ, աստ ի միասին ապրեսցուք ընդ քեզ:

Իսկ խեղճ թովմաճանն զնաց տարակուսեալ և տարտամեալ առ Այդոյ Բիջոյի գժտիլ, և խորհիլ ընդ նմա վասն այսր բանակալին բանիցն: Եւ նա քաջալերեաց զթովմաճանն թէ՛ մի՛ երկնչիր, ես զրեմ առ թագաւորն ի Կեօնտէր ի ծածուկ: Եւ կալեալ զոմն ի վարձու՝ առաքեցին ի Կեօնտէր առ թագաւորն զգիրն: Եւ յայնմ միջոցի յամենայն աւուր գնայր թովմաճանն ի տուն բաշային ընդ Այդու Բիջոյին առ տիկինն:...

Բայց թովմաճանն զնաց բաշային և ասէ. Ո՞վ Տէր իմ, ես աստ և անդ շրջող բժիշկ չեմ, այլ միայն իմ տանս առնէի բժշկութիւն: Եւ յայնժամ բաշան եւս արգել զնա, թէ արտաքոյ իմոյ պալատի ոչ ումեք երթիցես ասաց:

Եւ այս ճգմաթի Միքայէլն յամենայն աւուր առաքէր ոռճիկս թովմաճանին և Այդոյ Բիջոյին: Այլեւս ետ թովմաճանին մին պատուական ջորի. և այսպէս անցին աւուրք 50, դեռ ոչ թոյլ տայր երթալ:

Եւ յետ յիսնից աւուրց եկին երեք անձինք նամակաւն թագաւորին առ ճգմաթի Միքայէլն թէ՛ Այն նորեկ թովմաճանն ընդ Այդոյ Բիջոյին թոյլ տացես զալ առ մեզ, զի մեք հրաւիրեալ եմք զնա